

Kommunal miljørapportering Utviklingsprosjekt i Buskerud

Av Jan Borgnes

Jan Borgnes er engasjert som prosjektleder av fylkesmannen i Buskerud

Innlegg på seminar i Norsk Vannforening
28. mars 1995

1. Bakgrunn for prosjektet

Nødvendigheten av effektivisering og utvikling av offentlig sektor, herunder behovet for å anvende mer mål- og rammestyring overfor kommunesektoren, er understreket i en rekke sammenhenger fra statens side de siste årene. Samtidig er kommunene blitt styrket og gitt større frihet i valg av organisering og virkemidler for å nå sine mål "innenfor det nasjonale fellesskap og en bærekraftig utvikling" (kfr. ny kommune-lov).

På miljøområdet har disse spørsmålene fått sin oppfølging bl.a. i MIK-reformen, med en særlig behandling i St.meld. nr 34 (1990-91) Om miljøvern i kommunene. På bakgrunn av meldingen, Stortingets behandling og oppfølging i statsbudsjettet, er det nå ansatt miljøvernledere og opprettet politiske utvalg med ansvar for samordning av miljøvernarbeidet i de fleste kommuner..

Miljøverndepartementet har fulgt opp denne meldingen bl.a. gjennom rundskriv T-937, som foruten prinsipper og ansvar, angir fem nasjonale satsings-

sområder for det kommunale miljøvernarbeidet.

Som ledd i denne oppfølgingen er en K-gruppe (Koordineringsgruppe) bestående av de tre miljøverndirektoratene gitt et felles ansvar for oppfølging av miljøvernarbeidet på fylkes- og kommunenivå. Grupper skal bl.a arbeide med

- operasjonalisering av nasjonale mål for de prioriterte satsingsområdene. (DN)
- resultatoppfølging (SFT)
- delegering, rolleavklaring og bruk av virkemidler (RA)

Kommunene har lenge hatt ansvar for viktige miljøvernoppgaver. MIK-reformen har ytterligere forsterket kommunenes rolle. Kommunene ser behov for å utvikle et system for miljørapportering som gir et bilde av utviklingen innen kommunens viktigste miljøvernutfordringer. Kommunene har behov for slik informasjon som grunnlag for egne beslutninger om framtida og for å legitimere kommunens miljøvernarbeid overfor befolkningen og statlige ressurskilder. Mer mål og rammestyring vil gi kommunene større frihet til selv å velge løsninger på sine utfordringer og kan gi

grunnlag for rasjonalisering og effektivisering av dagens detaljerte rapportering.

Både fra statlig og kommunalt ståsted er det derfor behov for å etablere et operativt styrings- og rapporteringssystem på miljøvernområdet. Det foreligger ikke noe svar på hvordan et slikt system bør se ut. Det er derfor hensiktsmessig å gjennomføre et begrenset forsøk for å vinne erfaringer før et landsomfattende system tas i bruk.

Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Buskerud har fått i ansvar å gjennomføre et forsøk med miljørapportering. Buskerud fylkeskommune, Hurum, Drammen, Lier, Hole, Flesberg og Ål er valgt ut som prøvekommuner. (Det gjennomføres også forsøk med "miljørevisjon" - et i regi av KOMTEK og et i Tønsberg kommune).

2. Mål for prosjektet

Prosjektet skal lede fram til en prototype for et system for formidling av informasjon om miljøtilstand og resultater av miljøverninnsats i kommunene til bruk i rapportering internt i kommunene og til bruk for rapportering til den statlige miljøvernforvaltningen.

Prosjektet skal bidra til at et slikt system er operativt på landsbasis fra 1997.

Arbeidet skal ta utgangspunkt i dagens/overskuelig fremtids teknologi innen edb-basert miljøinformasjon, og prosjektet skal ikke jobbe med edb-utvikling.

2.1. Kommunenes mål.

Kommunene ønsker at Miljørapporteringen skal:

- * Legge tilrette for tverrsektoriell håndtering og styring av miljøvernarbeidet i kommunene gjennom utvikling av et verktøy som integrerer miljørapportering i kommunenes ordinære økonomi- og resultatstyring.
- * Bidra til å kvalitetssikre og effektivisere rapporteringsrutinene innad i kommunene gjennom utvikling av resultatindikatorer på områder som i dag er dårlig dekket og kritisk vurdere behovet for reduksjon av rapporteringen på etablerte miljøområder som VAR-sektoren
- * Bidra til å rasjonalisere og effektivisere kommunenes samlede miljørapportering til staten.

2.2 Statens mål.

Staten ønsker at Miljørapporteringen skal:

- * Bidra til å sikre en best mulig nasjonal nytte av MIK-reformen.
- * Legge til rette for å effektivisere og samordne statlige rapporteringskrav til kommunene på miljøområdet.
- * Fremskaffe kunnskap og informasjon om utviklingen av miljøtilstanden i Norge (bl.a. som grunnlag for rapportering til Stortinget, miljøpolitisk redegjørelse, internasjonale protokoller/konvensjoner).
- * Fremskaffe vurderingsgrunnlag for prioritering av den samlede miljøinnsatsen, herunder virkemiddelbruk som tilskudds- og utviklingsmidler til kommunen på miljøområdet.
- * Skape den tillit som er nødvendig for

bruk av mål og rammestyring overfor kommunesektoren.

3. Organisering

Miljørapporteringsprosjektet i Buskerud er som nevnt over, en del av et større arbeid med oppfølging av miljøvernarbeidet i kommunene.

I figuren under er "Buskerud-prosjektet" plassert inn i en større sammenheng.

Prosjektet skal gjennomføres i et nettverkssamarbeid mellom de seks kommunene, Buskerud fylkeskommune som regional kulturminnetyndighet, Fylkesmannen v/miljøvernadv. og de tre direktoratene.

Prosjektet har slik organisering:

Styringsgruppe:

Terje Kronen, SFT, leder

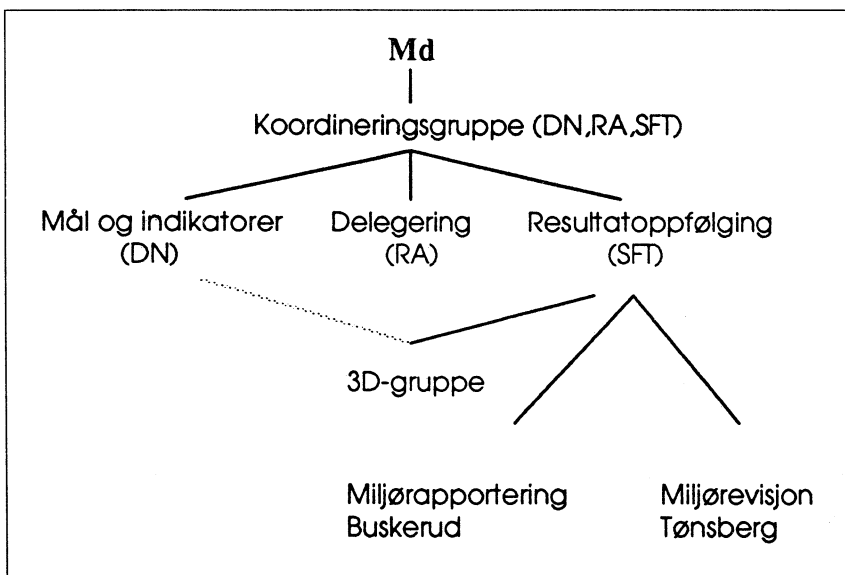
Dagfinn Rivelsrud, m.v.a
Geir Helgen, fylkeskom.
Orrvar Dalby, Hurum
Lars Wang, Drammen
Birgit Rusten, Lier
Torgeir H. Bentsen, Hole
Tor Kolstad, Flesberg
Reiåun Åker, Ål
Ole Jørgen Grann KS
DN og RA møter som observatør i styringsgruppa.

Sekretariat:

Miljøvernadv. i Buskerud
Jan Borgnes, m.v.a.

Evt. arbeidsgrupper vil bli vurdert opprettet.

SFT opptre på vegne av alle direktoratene i styringsgruppa som oppdragsgiver for prosjektet.

4. Fremdriftsplan

Prosjektet er delt i to faser:

4.1. Fase I (oktober -94 - desember -95)

Fase I starter med organisering og klargjøring av grunnlaget for prosjektet. Det skal utarbeides en plan for gjennomføringen av prosjektet. Det skal avklares hvilke tema som skal rapporteres, hvilke indikatorer som skal brukes og hvilken form rapporteringen skal ha (rapporteringssystem). Fase I skal også avklare rapporteringstidspunkt og rapporteringshyppighet. Det skal avklares hvem det skal rapporteres fra og hvem som skal være mottager av rapporteringen. Det skal også gjennomføres en foreløpig utprøving av rapporte-

ringen som evalueres og justeres før fullskalaimplementering i Fase II.

4.2. Fase II. Fullskalaimplementering og rapportering.

1996.

Det gjennomføres miljørapportering for alle prøvekommunene innarbeidet i det ordinære kommunale styringssystemet. Detaljer mhp. tema, form og rutiner for intern bearbeidning og kommunikasjon av data og rutiner for foredling og overføring av data til staten klarlegges.

1997.

Rapportering til staten første halvår 1997. Evaluering og erfarings-sammenstilling i sluttrapport sommeren 1997.